

Говор првог потпредседника Владе Србије и министра спољних послова Ивице Дачића на неформалном састанку министара спољних послова ЕУ и држава кандидата за чланство, у Луксембургу:

„Даме и господо,

Пре свега, желео бих да захвалим Луксембургу, мом пријатељу Жану Аселборну, актуелном председавајућем Савету ЕУ, на позиву да учествујем на овом неформалном министарском састанку и на гостопримству које нам је овом приликом указано. Задовољство ми је што имам прилику да Вам се данас обратим.

У периоду за нама било је неколико веома позитивних догађаја, који су, према мом уверењу, још једном потврдили опредељење Републике Србије и правац којим се она, али и читав западни Балкан, крећу.

Потписивањем четири споразума у Бриселу решена су нека од најважнијих питања везаних за свакодневни живот, пре свега Срба на Косову и Метохији. Верујем да су ови споразуми веома битни и за укупну стабилност региона.

У Бечу је успешно окончан овогодишњи Самит о западном Балкану, на коме је потврђена посвећеност лидера региона помирењу и сарадњи, европским вредностима и реализацији неких од најважнијих пројеката који представљају заједнички интерес свих нас.

Нажалост, пред нама се налази и неколико тема које изазивају забринутост и које траже да се сви веома озбиљно, интензивно и брзо ангажујемо.

После бројних трагедија миграната које су десиле, немогуће је не увидети најхитнију потребу да сви заједно одговорно и енергично приступимо решавању горућег, вероватно највећег, проблема Европе и њеног окружења данас.

Србија је једна од земаља која је на удару великог таласа миграната из ратом захваћених подручја. Нашли смо се на главној рути сеоба, на специфичној позицији између држава чланица ЕУ. Мигранти немају другог начина да копненим путем уђу у Србију, осим да пре тога пређу преко територије ЕУ, која је након тога опет већини главни циљ кретања. Регион Балкана се током своје историје често налазио на раскршћу и у епицентру дешавања, а Србија нажалост има велика и болна искуства са избеглицама, интерно расељеним лицима и сеобама. У Србији борави 44.000 избеглица из Републике Хрватске и Босне и Херцеговине, о којима се бринемо већ две деценије, а од 220.000 интерно расељених лица, која су напустила КиМ после 1999. године, својим домовима се вратило само 1,9% њих. Не треба заборавити да ми пре свега имамо обавезу према њима, јер тај проблем није мањи од проблема миграната са Блиског истока и из Африке.

Међутим, данашња ситуација и чињеница да је од почетка ове године до краја августа државну границу Србије илегално прешло преко 120.000 људи, од којих је намеру да затражи азил у Србији исказало нешто мање од 108.000 лица за нас представља нову, веома комплексну, врсту изазова. Иако већина изражава овакву намеру, до сада је само 500 особа заиста поднело захтев за азил, што није за чуђење, јер њихова дестинација

није Србија, већ државе чланице ЕУ из западне и северне Европе.

Управо то што је српски народ и сам у блиској прошлости био приморан на миграције и спасавање живота пред ратним дешавањима, чини да разумемо ситуацију у којој су се нашли људи из кризних подручја Блиског истока и из Африке и чини нас осетљивим за њихове проблеме. На свим нивоима смо показали спремност да се, у границама својих могућности, суочимо са ситуацијом и одговорно урадимо свој део посла. И то у тренутку када је стандард грађана Србије на незадовољавајућем нивоу и угрожен економским и другим проблемима, а потребе избеглица из региона и интерно расељених лица незадовољене. Наше ангажовање подразумева пружање помоћи онима којима је помоћ потребна, али и борбу против криминалних група које се баве кријумчарењем људи, експлоатишући њихову несрећу. Поступање Србије према овим људима наилази на позитивне оцене Европске уније, јер се према њима односимо на начин који је у потпуности у складу са европским и међународним стандардима. Република Србија овакав обиман терет не може да носи сама, јер за тако нешто немамо капацитета – ни смештајних, ни људских, ни финансијских. Европска унија је за Србију и Македонију издвојила укупно 1,7 милиона евра.

Још једном бих желео да истакнем мишљење да је Конференцију о изазовима западнобалканске руте потребно одржати што пре, те нас радују најаве да би она могла бити реализована 5-6. октобра. Колико смо информисани, постоји интересовање и других земаља – као што су Немачка и Француска, да такође организују конференције које би се бавиле мигрантском проблематиком. Наша су очекивања да ће предстојеће конференције резултирати конкретним мерама подршке, пре свега финансијске, јер досадашња помоћ коју нам је ЕУ пружила, а на којој смо захвални, на жалост није довољна да подмири ни значајнији део садашњих потреба. А нарочито неће бити довољна уколико заиста дође до значајнијег повећања броја миграната, које се најављује за јесен.

Ми сматрамо да решење није у парцијалним и локалним корацима као што су затварање граница или подизање ограда, већ у сарадњи и координацији целе ЕУ и актера из региона који је окружују. Ми смо најдиректније заинтересовани за ту врсту сарадње и константно на њу позивамо. Једино право и ефикасно решење је стабилизација кризних подручја, на чему је потребно дугорочно радити. Актуелна криза, превазилазећи политичке, културолошке и административне границе држава, показује повезаност међусобно удаљених подручја у данашњем свету и истиче потребу за налажењем свеобухватних решења. Она такође истиче и потребу да се убрза интеграција западног Балкана у ЕУ, наравно у складу са капацитетом напредовања и испуњавања услова сваке од држава појединачно, као и да се избегне затварање и претварање садашње ЕУ у неку врсту тврђаве.

С обзиром на недавно обнављање тензија у нашем региону, па и терористичких инцидената, не смемо занемарити ни неопходност одржања стабилности и безбедности. Србија доследно и одлучно показује одговорност и конструктивност, спремност на компромис и сарадњу, мудрост и стрпљење. Због тога позивам да се објективно сагледају наша улога, заслуге и испуњеност услова у овом тренутку јер сам уверен да је време да се отворе прва поглавља у преговорима Србије са ЕУ и надам се да ће у најскорије време на

Савету ЕУ бити донети оваква одлука.

Поштоване колеге,

дозволите ми, на крају, да вам се кратко обратим и у капацитету актуелног председавајућег Организације за европску безбедност и сарадњу. Када је реч о теми која нам је данас свима у фокусу, желео бих да вас обавестим да се у Београду, почетком новембра, планира састанак о ирегуларним миграцијама, чији је један од организатора ОЕБС.

Свима вам је добро познато да ће у Београду 3. и 4. децембра бити одржан Министарски савет ОЕБС, за који ћете убрзо добити позиве и, надам се, одазвати у што већем броју. Наш став, као земље која председава ОЕБС-у, је да би на Министарском савету требало усвојити одговарајућу декларацију о миграцијама. О томе ће се тек водити расправа, али вас молим да ово питање размотрите у светлу актуелних дешавања у вези са мигрантском кризом и да подржите нашу иницијативу.

На самом крају желео бих све да вас позовем на пратећи догађај о мировним операцијама, који ће бити организован 1. октобра на маргинама Генералне скупштине УН у Њујорку. Радује ме што су чланови Тројке ОЕБС већ потврдили своје присуство и надам се да ће и већина вас бити у могућности да присуствује овом скупу", рекао је шеф српске дипломатије у Луксембургу.